

יש לפרסם הסילבוס לפני הרישום לקורסים לפי חוק
זכויות הסטודנט

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הרוח והחברה

בית הספר לחינוך תשפ"ד 2023-2024

שם הקורס: טיפול פסיכולוגי בילדים בגישות דינמיות

מס' קורס: סמסטר א'- 12928501 סמסטר ב' - 12928511

שם המרצה: ד"ר סיגל עדן אלמוגי

שעות קבלה: יום ד' - בתיאום מראש.

יעדי ההוראה:

במהלך הקורס נקרא מאמרים המציגים גישות תיאורטיות ומעשיות שונות לטיפול בילדים. נתמקד בכתביהם של תיאורטיקנים פסיכואנליטיים מזרם יחסי האובייקט והעצמי (קליין, ויניקוט, ביון, קוהוט). נעסוק ברקע ההתפתחותי ובמשמעויות הטיפול במשחק. נדון בסטינג הטיפולי וחשיבותו, בתהליך הכניסה לטיפול במסגרת חינוכית, באינטייק, בטכניקות טיפול בילדים, בסיום טיפול ובפרידה. נלמד להכיר מושגי מפתח בתיאוריה הפסיכואנליטית, כגון העברה, העברה נגדית והזדהות השלכתית, וכיצד לעשות בהם שימוש בטיפול. נתייחס לעבודה עם הורים. הקורס ייכלל בין התיאוריות לעבודה המעשית, והסטודנטים יביאו דוגמאות וסוגיות מהמפגשים הטיפוליים שלהם לחשיבה קבוצתית ולמידה משותפת.

מבנה הקורס:

כל אחד מהנושאים יידון ראשית באופן תיאורטי ואח"כ באופן מעשי, הן באמצעות דוגמאות שהמרצה תביא, והן באמצעות שיתוף מצד הסטודנטים בסוגיות רלוונטיות בהן הם נתקלים במהלך עבודתם הטיפולית. סביב אלו יתקיים דיון מפרה, מכיל ופורה, שיעזור להעמיק ולהפיח חיים במושגים התיאורטיים.

כל סטודנט יבחר מאמר אחד בהתאם לטיפול בו יתנסה במהלך השנה אותו יציג בכתה עם דוגמאות (הצגה בת 25 דקות).

בסוף הקורס יגישו הסטודנטים עבודה מסכמת שפרטיה יינתנו בהמשך.

נושא	תכנים עיקריים	ביבליוגרפיה
1	מבוא לטיפול דינמי במשחק	
2	פסיכותרפיה פסיכודינאמית לילדים	Landreth, Ray & Bratton (2009). Play therapy in elementary schools צ'תיק, מ. (2004) שיטות בפסיכותרפיה של הילד: אסטרטגיות פסיכודינאמיות- פרק 1: מאפיינים כלליים של הילד כמטופל. (עמ' 11-35).
3	התפתחות המשחק	צ'תיק- פרק 3: תפקידו המרכזי של המשחק (עמ' 59-71). לכמן (1996). שתי צורות להיעדר יכולת המשחק אצל ילדים. שיחות כרך י', חוברת 3.
4	אינטייק	צ'תיק, מ. (2004) שיטות בפסיכותרפיה של הילד: אסטרטגיות פסיכודינאמיות- פרק 2: תהליך ההערכה. (עמ' 37-58).
5	סטינג	Betty Joseph (1998) Thinking about a playroom, Journal of Child Psychotherapy, 24:3, 359-366.
6	פגישה ראשונה בטיפול + ברית טיפולית	שוולטר, ג.א., (1976). ברית טיפולית ותפקיד הדיבור בטיפול בילדים. בתוך: פלשמן, א. (עורך), (2002). תקשורת טיפולית עם ילדים. לקט מאמרי יסוד. משרד העבודה והרווחה. אלן, פ. (1942). השלב ההתחלתי של הטיפול. בתוך: פלשמן, א. (עורך), (2002). תקשורת טיפולית עם ילדים. לקט מאמרי יסוד. משרד העבודה והרווחה.
7		
8	הכרה ושיקוף	Axline, V.M., (1969). Play Therapy. Ballantine Books. N. Y. Ch. 11.
	פירוש	שרוף, א. מקומו של הפירוש בעבודה הפסיכואנליטית עם ילדים – האם הוא נחוצ? פסיכו-אקטואליה, 2010
9	גבולות	Axline, V.M., (1969). Play Therapy. Ballantine Books. N. Y. Ch. 15.
10	רמאות במשחק מובנה	סער, נ., בר, מ., גוהלף, ד. (2017). בזכות הרמאות - התבוננות ברמאות במשחקים בעלי חוקים מובנים אצל ילדים וחשיבותה בטיפול. שיחות, כרך ל"א, חוב' מס' 3 עמודים 211-21
	יחסי אובייקט:	סגל, ח. (1998). מלאני קליין, תל אביב: הוצאת עם עובד, עמ' 53-58. (פרק 3 - טכניקת המשחק)
	קליין	
11	ויניקוט	ויניקוט, ד. (1970), משחק ומציאות, תל אביב: עם עובד (1995), עמ' 34-56. (פרקים 3+4)
12	פסיכולוגית העצמי, אמפתיה	אולדן, כ., (1953). על אמפתיה של מבוגרים כלפי ילדים. בתוך: פלשמן, א. (עורך), (2002). תקשורת טיפולית עם ילדים. לקט מאמרי יסוד. משרד העבודה והרווחה. אוסטריל (1995) פתרונות פתוחים, פרקים 2+3.
13	עבודה עם הורים	צ'תיק, פרק 4: הדרכת הורים והורות העברתית + פרק 5: הטיפול ביחסי הורה ילד מנזנו, פלצ'יו אספסה, וזילקה (2005) תסריטים נקסיסטים של ההורות. (עמ' 17-35).
14	העברה והעברה נגדית	ראקר, ה. (1968), העברה והעברה נגדית, הוצאת תולעת ספרים (2010), עמ' 149-195. (פרק 6 – המשמעויות והשימושים של העברה נגדית) סנדלר 1980 בתוך פלשמן
15	הכרה ושיקוף	Axline, V.M., (1969). Play Therapy. Ballantine Books. N. Y. Ch. 11.
16	פירוש	שרוף, א. מקומו של הפירוש בעבודה הפסיכואנליטית עם ילדים – האם הוא נחוצ? פסיכו-אקטואליה, 2010
17	אתיקה	אכמון, שפיר ווייל (2012). מקצועיות אתית בפסיכותרפיה. פרק 2: מודל שבעת הצעדים לפתרון דילמות אתיות.
18	טיפול קצר מועד בילדים	אוסטריל- תצפית פעילה
19	טיפול בילדים עם הפרעות התפתחות	אלוור, א. (1992), נוכחות חיה, הוצאת תולעת ספרים (2005), עמ' 184-195. (פרק 11 - כמה אותות מבשרי תיקון בילד הרסני שהתקשה)

ביבליוגרפיה	תכנים עיקריים	נושא
Lanyado (1999). Holding and Letting Go- Some Thoughts about the Process of Ending Therapy. Association of Child Psychotherapies, 25 (3), pp. 357-378	סיום טיפול ופרידה	20